

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

ENIGMA VIITORULUI

N'o știe nimeni. Nici savanții cari au amuțit, nici înțelepții veacului, cari nu se mai căznesc să ghicească drumul ce duce la puntea de salvare. Pentru că nici unul din uraganele cari au zguduit lumea veacurilor trecute, nu se poate asemăna cu prăbușirea apocaliptică din zilele noastre. Se crede și se spune că este voința și pedeapsa lui Dumnezeu, ca întreaga hurubă a lumii vechi, plină de păcate grele, acumulate de veacuri și de milenii, să troznească din toate încheieturile și să se sfarme în țandări, în praf și pulbere. Iar pe ruinele lumii vechi, să se frământă și să se plămădească o lume nouă, de mai mare dreptate și de mai multă omenie.

Panica și groaza încă n'a dispărut din piepturile noastre, căci zuruitul aeroplanelor ce-și fac acrobațiile zilnice de-asupra noastră, ne amintesc ploaia de bombe ucigătoare. Iar știrile diverse prinse și auzite din diferite surse, ni se înfig în inimi ca niște piroane de foc. Stăm imobilizați lângă aparatele de radio și urmărim cu înfrigurare cele mai proaspete vesti, venite pe undele eterice. La auzul lor ne aprindem, schimbăm fețe, facem comentarii și pronosticuri îndrăznețe. Uneori gânduri grele ca plumbul ne consumă energiile, ne țin încordate mințile și ne biciuiesc cu furie sălbatică nervii și așa destul de zdrențuiți. Privirile scrutează în depărtări zarea viitorului, inimile oftează după adevăr și dreptate, iar sufletele lăcrimează după o viață mai liniștită, care să ne încadreze în armonia universală a legilor eterne, singurul drum spre pace, ordine și spre progres.

Se pune întrebarea: când și cum putem prinde acest viitor plin de farmec și de glorie? Ce sacrificii și câte jertfe trebuie să mai dăm, până vom debarca pe acest dorit „pământ al făgăduinței”? Enigmă. Realizarea acestui vis strălucit nu este ușoară, fiindcă este vorba de-o adevărată revoluționare a stă-

rilor cu cari s'a obișnuit lumea plină de răutate de până acum. Ne trebuiesc arhitecți destoinici, cari să cunoască psihologia, topografia, idealul și arta de realizare al acestui viitor, potrivit stărilor și realităților specifice fiecărui neam.

Problema este capitală. De realizarea ei norocoasă depinde totul.

Peste toate dificultățile uriașe de azi însă, un glas tainic, ce bate la poarta sufletelor noastre, ne spune precis și răspicat că viitorul omenirii trebuie să răsară din doctrina creștină. Trebuie! Pentru că altcum acest viitor n'ar aduce nici pace, nici ordine și nici liniște.

Este vorba nu numai de ființa și rostul Bisericii, ci de soarta întregii lumi creștine și de tezaurul culturai și al civilizației, făurite în flacăra principiilor evanghelice.

În doctrina creștină cauza primă și temeiul ultim este Dumnezeu, spre care gravitează și cerul și pământul. Sufletul mulțimei, istovit de rătăcirii și strivit de dureri, se încinge cu ultima nădejde în acest miraj de lumină, de adevăr și de dreptate.

Precum furtunile și erupțiile vulcanice, se încadrează în mersul cosmic al universului, la fel și viitorul omenirii va trebui să țină cont de firea dublă a omului. Religia leagă pământul cu cerul și trece la vecinicie sufletele. Peste acest domeniu al supranaturii stăpânirea lumescă nu are nici o competență. Omul nu poate fi hrănit nici cu ecuații teoretice, nici cu abstracții savante și nici numai cu pâine și cu jocuri de circ. Ci cu hrană spirituală în conformitate cu cerințele naturii sale sufletești, cari nu depind nici de voința cezarilor, nici de alte ordine lumești. Omul nu poate fi împărțit între Hristos și Cezar. El aparține la ambii, pentru că este făcut din eminenta compoziție a sufletului cu materia, copie între cer și pământ. Pentru un stat nu este indiferent dacă cetățenii lui sunt oameni plini de virtute sau niște decăzuți. Iar virtutea nu înfloarește nici

în penitenciare și nici în cărciumi. Un neam vîguros, plin de sănătate, cu moralul ridicat și cu fruntea senină, crește în răsadnița bisericii, a familiei oneste și fecunde în cari se păstrează cele mai strălucite tradiții.

Iată de ce, credem, că în momentul când se vor șlefui și când se vor pune pietrele de temelie la pacea așa de mult dorită, Biserica își va spune cuvântul răspicat. Se știe doar că esența și nucleul dinamic al tuturor reformelor sociale durabile, din vremuri străvechi până azi, au la bază o concepție de viață a religiei cu toate notele ei caracteristice.

Suntem în pragul săptămânei celei mari. Figura dumnezească a Mântuitorului se pregătește să urce din nou, drumul de mărcini și de sânge al Golgotei. Printre ruinele pline de jale și dureri crâncene ale prăpădului sufletesc, Hristos Mântuitorul pășește sigur, purtând în mâna Sa sfântă, ridicată spre cer, torța de foc și fulger, al unui viitor plin de farmec și de nădejdi. Busola magică a acestui viitor plin de măreție, Hristos a pus-o în mâinile Bisericii Sale, a cărei importanță actuală și pentru viitor, depășește enorm de mult, nu numai cele mai grele, dar și cele mai glorioase epoci ale trecutului.

Biserica poartă în fruntea convoiului omenesc, stâlpul de foc și de lumină, la umbra căreia, orice individ, colectivitate, țară sau popor, găsește popas, ca să-și desăvârșească viața, menită să urce pe scara rânduelilor pământestești la mărirea lui Dumnezeu. Ce privește poporul român dorința unanimă este ca Biserica noastră să deslănțue în viața sufletească a creștinilor săi, o vitalitate dinamică de întărire și fortificare morală.

În fața perspectivelor pline de frământări chinuitoare, să ne amintim de modesta barcă a pescarilor-apostoli, prinsă de furtună pe lacul Ghenizaret. Glasul de blândă dojană a Mântuitorului, care a coborât raze de liniște în sufletele popoarelor, veacuri peste veacuri, a răsunat mai puternic decât furia valurilor: „Ce sunteți înfricați puțin credincioșilor”? Nu vedeți marșul biruitor al dreptății? Nici când Dumnezeu nu-și lasă planurile neisprăvite. Această certitudine, să ne fie talismanul sufletesc, scaldat în post cu rugăciuni adânci, cu ajutorul cărora să însoțim și noi pe Hristos Mântuitorul pe drumul de sânge al Golgotei.

Protopop: S. STANA

De-ar grăi pietrele...

De-ar ști vorbi pietrele, ne-ar povesti cu ardoare și respect despre Creatorul lor, despre cel ce-arn fi putut ridica dintre ele fii de-ai lui Avraam și despre cel ce le-ar fi putut preface în pâini, în timp ce noi știm atât de puțin și de stângaci să grăim despre facerea noastră cea dintru început și despre nașterea noastră cea din nou! Ne-ar putea povesti stâncile cum au fost chemate din neființă, cum au fost rostogolite fiecare la locul ei, în vreme ce noi nu știm grăi cum se cuvine despre poruncile Lui dăltuite în granitul veacurilor.

De-ar avea glas stâncile și peșterile, ne-ar povesti, cu câtă îndurare s'au desfăcut ca să fășnească apa și să adăpostească Mântuirea. De-ar avea grai marmurile și lespezile de morminte, ne-ar povesti cu mândrie, despre una care s'a dat la o parte într'un răsărit de soare, ca să facă loc luminii și vieții. Și ne-ar învinui în același timp pentru sgârcita desfacere a inimii noastre, și pentru atâtea și atâtea tăgăduiri și întunecate tănuiri.

De-ar putea învinui cele două table de piatră, sfărâmate de piciorul muntelui Sinai!

De-ar putea propovădui pietrele, de bună seama ne-ar spune cum capete semețe, „pruncii ficei Babilonului“, au fost sdrobiți de stâncă; ne-ar repeta întâmplarea cu piatra pe care n'a îndrăsnit nimeni s'o ridice și s'o izbească în femeia hărțuită de clevetitori.

Dacă ar ști grăi pietrele, ne-ar spune cum le-a tăiat piețrarul din munte, cum le-a ales, le-a cioplit și le-a dat zidarului să le aștearnă în temelie de templu. Ar ști, da, pe când noi, ce știm spune despre Făcătorul nostru, care ne dăltuiește cu ciocanul cuvintelor sale și vrea să ne facă templu al Duhului său?

De-ar avea glas pietrele, de bună seama ne-ar face adesea de rușine, pe noi, ceștia ce-avem gură, cari, de multe ori tăcem și nu strigăm destul de tare adevărul și slava lui Dumnezeu.

De-ar tăcea și puținii, fricoșii cari grăiesc cam în șoaptă și cu meștesugite ocoliri, s'ar prea putea să grăiască cu revoltă și dispreț pietrele.

Da, pietrele.

Amuțitele, dar teribilele pietre!

Pr. Gh. Perva

Despre ce să predicăm?

Duminecă în 21 Aprilie 1946 să vorbim despre: BIBLIE.

Sunt trei cărți pe care este dator să le citească și mediteze fiecare om: cartea naturii, cartea sufletului și cartea vieții, Biblia (la care unii mai adaugă cartea trecutului omenirii: istoria și calendarul, cartea despre măsura și împărțirea vremii). În toate se

descoperire înțelepciunea, pronia, bunătatea și iubirea lui Dumnezeu, dar mai ales în Biblie, în dumnezeiasca Scriptură.

Intre toate cărțile omenirii, Biblia ocupă un loc unic, o poziție excepțională. Biblia e *Cartea* (biblos-carte), *Cartea* prin excelență, *Cartea* cărților, *Cartea sfântă*, sfânta Scriptură, *Cartea* vieții, *Cartea* luminii, *Cartea* mântuirii, *Cartea* înțelepciunii eterne, *Cartea* inspirată de Dumnezeu. E cartea cea mai cetită, cea mai studiată și cea mai răspândită; cartea cea mai populară dintre toate cărțile omenirii; cartea celei mai avansate culturi; cartea din care sorb oamenii elixirul vieții, beutura nemuririi, înțelepciunea divină. E tradusă și tâlcuită în sute de limbi — în toate limbile culturale, — în mii de ediții și în milioane de exemplare.

S'au scris nenumărate poezii frumoase, dar poezia psalmilor e neîntrecută; s'au scris multe cărți de filosofie, dar cărțile de înțelepciune ale Bibliei sunt neîntrecute; s'au scris biografii alese, dar Evangheliile sunt neîntrecute; s'au scris parabole și cuvântări celebre, dar cele ale Mântuitorului sunt neîntrecute, — deși toate cărțile de literatură le trec sub tăcere și le ignorează.

Biblia este cartea cea mai mult comentată și criticată, opera care are cei mai buni prieteni și cei mai înverșunați adversari. Nu este artă din Vechiul sau Noul Testament al cărei autenticitate să nu fi fost contestată. Nu este capitol sau verset, care să nu fie supus celei mai riguroase critici. A fost disecată și analizată toată Biblia, dela început și până la sfârșit. Tot cuprinsul ei a fost negat, toate învățăturile ei au fost răstălmăcite și denunțate ca niște compoziții neautentice: interpolate, compilate, imitate, false și așa mai departe. Printr'o tălmăcire eronată, prin date false sau tendențios prezentate ca rezultate ale științei, s'au căutat în Biblie tot felul de erori și contradicții... Nicio virgulă și nicio silabă din Vechiul și Noul Testament nu au rămas în picioare. Toate au fost maltratate, încât este nevoie să te întreb și să ridici acel „strigăt sfâșietor“, pe care l-a ridicat un învățat (Roos) când a văzut ce-au făcut „teologii“ protestanți din cuvântul lui Dumnezeu: „Atunci unde mai este Sfânta Scriptură?“

Și totuși, nicio carte nu a cucerit admirația și nu a primit elogiile pe care le-a cucerit și le primește Biblia. Unitatea ei a rămas neatinsă și admirația în jurul ei este în continuă creștere. Dăm câteva exemple și nume reprezentative din istoria și cultura umanității, în care se oglindește clar valoarea incomparabilă a Bibliei:

Martin Luther, întemeietorul protestantismului, declară: „Nu există pe lume o carte mai limpede scrisă decât Sfânta Scriptură, care este față de celelalte cărți ca soarele față de celelalte lumini“.

G. Galilei, cunoscutul astronom, fizician și ma-

tematician, declară într'o scrisoare că „Sfânta Scriptură nu poate niciodată să mințească sau să rătăcească. Adevărurile ei sunt absolute și neîndoelnice“.

R. Boyle, întemeietorul chimiei științifice, a lăsat aceste cuvinte prin testament: „Față de Biblie, toate cărțile omenești, chiar cele mai bune, sunt numai ca planetele, care primesc toată lumina și strălucirea lor numai dela soare“.

B. Pascal, vestitul matematician, fizician și filosof francez, scrie: „Scriptura are pașagii pentru a consola toate condițiile și pentru a intimida toate condițiile“.

S. Pellico, marele scriitor italian, zice: „Biblia este codul adevărat al sfințeniei și prin urmare al adevărului“.

D. Diderot, genialul encicloped, în societatea unor filosofi care batjocoreau Biblia, a ridicat următorul cuvânt de protest: „Domnilor! Poate să fie cu această carte oricum, dar respectul pentru adevăr mă obligă să mărturisesc, fără pornire și fără părtinire, că eu nu cunosc pe nimeni, nici în Franța nici altundeva în lume, care să scrie sau să vorbească cu atâta talent ca păstorii și vameșii, care au scris această carte. Afirm chiar, că nimeni din noi n'ar fi în stare să scrie o istorie așa de simplă și așa de sublimă, așa de frumoasă, de mișcătoare, de un efect așa de puternic asupra inimii și care să exercite o înrăurire, pe care veacurile nu o pot slăbi, cum exercită fiecare și chiar cea mai neînsemnată istorisire a patimilor și morții lui Iisus Hristos“.

Walter Scott, celebrul romancier englez, se spune că pe când se afla pe patul de moarte, a rugat pe ginerele său să-i cetească ceva din Carte. „Din care carte?“ a întrebat ginerele. — „Nu există decât o singură carte: *Biblia*“ — a răspuns autorul și cetitorul atâtor cărți alese, W. Scott.

Zah. Taylor, președinte al Statelor Unite, spune: „Biblia este cartea cea mai bună și așa vrea ca ea să fie în mâna tuturor. Pentru siguranța și trăinicia statului nostru, ea este absolut necesară. Nu poate fi guvernare fără religie și fără morală; și nu există morală fără religie, nici religie adevărată fără Biblie. Biblia trebuie pusă mai ales în mâna tineretului. Ea este cea mai bună carte de școală din lume... Doresc ca toți cetățenii țării mele să stea sub înrăurirea acestei cărți sfinte“.

Lordul G. Byron, ilustrul poet englez, a lăsat pe Biblia sa următoarea inscripție: „În această prea sfântă carte se cuprinde taina tuturor tainelor. Fericțiți sunt acei muritori, cărora Dumnezeu le-a dat darul de-a auzi, de-a ceti, de-a rosti la rugăciune și a primi cu umilință cuvintele acestei cărți. Fericțiți cei care sunt în stare să deschidă poarta și să meargă cu hotărîre pe calea arătată de ea. Iar cei care o cetesc, numai ca să se îndoiască de spusele ei sau să le disprețuiască, aceia mai bine nu s'ar mai fi născut“.

I. W. Goethe, mare învățat și cel mai mare poet german, mărturisește: „Eu personal iubesc și prețuiesc Biblia, căci aproape numai ei îi datoresc toată cultura mea morală. Istorisirile, învățăturile, simboalele, pildele ei, toate s'au întipărit adânc în mine și m'au influențat într'un fel sau altul. De aceea nu mi-au plăcut atacurile nedrepte, batjocoritoare și răutăcioase împotriva ei. Am cetit-o pe toată de mai multeori,... am cetit-o și pe sărite și dela început și dela sfârșit.

...Marea cinste ce se dă Bibliei, de multe popoare și generații, se datorește valorii ei lăuntrice. Ea nu este numai o carte populară, ci cartea popoarelor, pentru că pune soarta unui popor ca simbol al tuturor celorlalte, leagă istoria lui de facerea lumii și o duce — printr'un șir treptat de desfășurări pământeste și sufletești, de evenimente fatale și accidentale — până în regiunile cele mai îndepărtate ale veșniciei. De aceea Biblia este o carte de folos pentru totdeauna...“ — „Sunt încredințat că Biblia e cu atât mai frumoasă cu cât o citești mai mult“.

J. J. Rousseau, mare cugetător, scriitor și pedagog francez, are următoarele cuvinte de admirație față de Sf. Scriptură: „Mărturisesc că majestatea Sfintei Scripturi mă umple de uimire. Sfințenia Evangheliei vorbește inimii mele. Uitați-vă la cărțile filosofilor, cu toată pompa lor, cât sunt de mici față de ea! E cu puțință ca o carte așa de sublimă și totodată așa de simplă, să fie cuvânt omenesc? E cu puțință ca acela a cărui istorie o povestește, să fie numai om? Ar fi mult mai neînțeles, dacă câțiva oameni s'ar fi grupat la un loc spre a compune această carte, decât să fi fost o singură persoană care să dea materialul pentru compunerea ei. Afară de aceasta, Biblia, Evanghelia are trăsături de adevăr așa de mari, așa de surprinzătoare, așa de fără pereche, că născocitorul lor ar fi mai de mirat decât eroul“.

W. Gladstone, bărbat de stat englez, scrie următoarele în prefața unei ediții populare a Bibliei: „În singurătatea unei odăițe, în liniștea nopții, pe patul de suferință în fața morții, pretutindeni Sfânta Scriptură stă alături de noi, cuvintele ei vindecă și alină, îndreptează și îndrumază, întăresc și dau îndemn spre tot ce e bun. Mai mult chiar: în învălmășala statului, a comunei, a tribunalului, a străzii sau a pieții, când deșteptarea pornirilor egoiste, a afacerilor sau a poftelor, pare a pune stăpânire deplină pe orice gând a oricărui suflet, chiar și atunci, tocmai atunci, se aude glasul Sfintei Scripturi, dulce și potolitor, și unul sau altul din cuvintele ei dă aripi sufletului, încât el își ia sborul ca o porumbiță și-și găsește pacea“.

O. v. Bismarck, cel mai mare bărbat de stat german, mărturisește într'una din scrisorile sale: „Eu cred că Biblia este cuvântul lui Dumnezeu“.

H. Heine, poetul evreu convertit la creștinism declară: „Luminarea mea o datorez pur și simplu cetirii unei cărți. Unei cărți? Da. Ba încă este o carte veche, simplă, modestă ca și natura și naturală ca și aceasta. O carte care are înfățișarea obișnuită și lipsită de pretenții, ca soarele care ne încălzește, ca pâinea care ne hrănește. O carte care ne privește cu atâtat încredere și bunătate, ca o lumină... Și această carte se numește scurt și cuprinzător „Cartea-Biblia“. Cu dreptul se numește ea și Sfânta Scriptură. Cine a pierdut pe Dumnezeuul său, acolo îl poate găsi din nou în această carte și cel care nu l-a cunoscut niciodată, acela găsește aci adierea cuvântului dumnezeesc. Evreii, care îndeobște țin mult la lucrările scumpe, își dau foarte bine seama de ceea ce făceau, când — la arderea celui de al doilea templu al lor din Ierusalim — lasară să li se distrugă obiectele de aur și de argint care serveau la sacrificii, candelabrele și candelarele, ba chiar și pectoralul marelui preot, cu marile lui pietre prețioase, și scăpară din flăcări numai Sfânta Scriptură. Aceasta făcea bogăția templului și, slavă Domnului, flăcările n'au mistuit-o“.

W. Wilson, președinte al Statelor Unite, spune: Biblia „e cartea cea mai binefăcătoare, cea mai simetrică, cea care înfățișează icoana cea mai firească despre viața oamenilor și despre temeiurile, care-i însuflețesc. Aproape toate celelalte cărți sunt bolnavicioase, dar cartea aceasta e sănătoasă, curată, firească, nevinovată dela un capăt până la celalalt“ — „Dreptatea popoarelor, ca și a inșilor, trebuie insuflată de Biblie“. — „Eu plâng pe oamenii care nu cetesc Biblia în fiecare zi“.

George V, regele Angliei, zice: „Nădăjduesc că englezii nostri neconțenit vor ceti și iubi Biblia. Din punct de vedere laic e cea dintâi dintre scripturile naționale; iar din punct de vedere sufletesc și duhovnicesc este tezaurul cel mai scump, pe care l-a putut vedea pământul nostru“.

Albert Reville, teolog raționalist francez, scrie în 1864: „Biblia rămâne ceea ce este, monumentul nepieritor al originii noastre religioase și cea mai bună hrană a pietății care reflectează. Din ea a ieșit în cea mai mare parte concepția modernă despre lume. Niciodată ca în zilele noastre, n'a fost Biblia obiectul unei critici mai profunde și mai îndârjite, și totuși niciodată influența ei n'a fost mai mare și răspândirea ei mai întinsă. Ea e tradusă în mai mult de 135 de limbi (astăzi a ajuns 800 n. n.) și ca altădată la Goții lui Ulfila, așa și azi la multe popoare, ea este cartea după care se învață alfabetul, cetitul și scrisul“.

Ad. Harnack, mare teolog protestant german afirmă: „Sfânta Sriptură este ineputabilă în comorile sale. Ea este cartea tuturor vremurilor. Ce sunt față de ea Homer, Vedele, Coranul? Oridecâteori oamenii

au sorbit cu nesaț din ea, omenirea s'a ridicat la o treaptă mai înaltă. Vechiul și, mai ales, Noul Testament sunt cheia înțelegerii tuturor problemelor istoriei religiilor“.

H. Gunkel, alt teolog vestit, exclamă: „Biblie, carte minunată, învățătoare a omenirii, temeliea vieții noastre spirituale! Tu semeni cu acea minunată cetate a lui Dumnezeu de pe muntele înalt care stă aproape de cer! Popoarele te privesc și se adapă din apa cea vie a fluviilor tale!“

„Generații întregi pot să se întoarcă dela tine și să te disprețuiască, pentru că nu te cunosc. Dar totdeauna omenirea din nou se va întoarce la tine“.

Fr. Bettex, cunoscutul pastor german, scrie: „Biblia! O carte într'adevăr cum nu e alta. Urită și prigonită cu nicio alta, ea e totuși indestructibilă. Ea e în unul și același timp disprețuită și venerată, luată în răs și foarte stimată, declarată moartă și totuși plină de viață. Impărați, regi și pontifici puternici nu au cruțat nicio osteneală și nu s'au dat înlături dela nimic, ca s'o poată nimici. Înțelepți și învățați au combătut-o cu sudoarea pe frunte și acum când știința și critica cred că au distrus-o, ea se răspândește cu o iuțea uimitoare în sute de limbi, în milioane de exemplare în lumea întreagă, se cetește și propoveduește dela un pol al pământului până la celalalt, și în puterea sa, pentru credința în ea, Negrii primesc să fie arși de vii și Armenii și Chinezii să fie torturați până la moarte. Ei voi toți învățaților și criticilor, scrieți o carte ca aceasta și atunci vom crede în voi“.

„Biblia este un pom al vieții, printre ale cărei uriașe și veșnic verzi ramuri, aci adie dulce, aci suflă cu putere vânturi cerești; un pom cu roade care aduc sfințenie, putere, sănătate, viață de veci celor atinși de otrava păcatului. Ea este o carte îngrozitoare și plăcută, plină de o cerească pace care întrece orice cugetare, plină de tunetele și trăsnetele atotputernicului Dumnezeu, care sfărâmă popoare, cum sfărâmă olarul oalele sale, și înaintea căruia ele sunt ca o picătură de apă pe perețele unei găleți; plină de cele mai delicate și mai plăcute mângări și făgădueli ale unui Dumnezeu, care hrănește paserile văzduhului, numără perii capului și dă sănătate copilului pentru care se roagă cu lacrimi o sărmană mamă; o carte care desleagă cu vorbe simple cele mai adânci întrebări care au frământat omenirea de când există, care dă răspunsuri copilului și se joacă cu înțelepciunea înțelepților; o poezie și o epopee impunătoare, care cuprinde totul în sine, atât de înaltă și atât de profundă, cum nu e nimic din tot ce s'a scris de oameni“.

H. Monnier: „Toate religiile organizate își au cărțile lor sacre... Dar Biblia are o putere educativă și civilizatoare, pe care nu o au în aceeași măsură cărțile sacre ale celorlalte religii... Rasele trainice

sunt acelea care s'au adăpat la izvorul Bibliei. Coranul a menținut Islamul într'o imobilitate seculară. Dacă Răsăritul începe astăzi a se trezi, faptul se datorește influenței creștinismului. Pentru neamurile apusene, Biblia a fost izvor de progres neîncetat.

„Dar nu e numai atât. Biblia singură are o putere universală. Traduse în limbi străine, cărțile sacre ale altor religii își pierd puterea lor. Biblia tălmăcită în toate limbile pământului își păstrează intactă puterea sa nativă. Și câtă vreme noi abia măi suntem în stare să simțim frumusețea „Bagavat-Gitei“, sau a lui „Phaedon“, câtă vreme farmecul celor mai pure capodopere ale antichității și chiar ale vremurilor moderne se evaporază veac după veac, Biblia continuă să miște conștiința umană: Ea pare totașa de vie și de actuală ca și în cea dintâi zi. Ea este o colecție a *clasicilor* creștinătății. Cum s'au învechit cărțile pe care ne-am obișnuit să le numim *clactice*! Cât ne trudim ca să putem gusta și înțelege o tragedie de Corneille. Biblia însă nu s'a învechit. Printre atâtea constelații, care dispar de pe cerul spiritului omenesc, ea singură luminează cu o nemișorată strălucire“.

I. P. S. Irineu Mihălcescu, profesor de teologie și mitropolit al Moldovei, semnează despre Sfânta Scriptură aceste pasagii omagiale: „Măreață prin simplitatea fără păreche a stilului ei și prin prețioasa însemnătate istorică a povestirilor ei, ca și prin prudența și adâncimea gândirilor, prin puterea și varietatea graiului ei și prin bogăția și frumusețea poeziei ei.“

„Cu mult înainte de a-și fi înstrunat Pindar lira sa, ca să proslăvească pe învingătorii în jocurile olimpice, regele păstor David a alcătuit și a însoțit cu melodioasele sunete ale harpei sale psalmii, care vor răscoli, mângăia și înălța sufletul omenesc cât va fi lumea.“

„Cu mult înainte de-a fi înflăcărat Homer, pe țărnișii Asiei-Mici, tineretul neamului său cu povestirea faptelor vitejești ale eroilor războiului troian, au intonat Moise și sora sa cântece de biruință împotriva armatei egiptene înecate în Marea Roșie...; iar pe când pe cele șapte coline de pe malurile Tibului abia se puneau cele dintâi pietre din temelie Cetății eterne, proorocii mari ai Testamentului Vechiu îmbrățișau cu privirea lor luminată de darul dumnezeesc soarta popoarelor și le preziceau viitorul, vesteau poporului lor judecata lui Dumnezeu, cu un talent oratoric mai mare ca al lui Demostene și într'un sbor poetic mai mareț decât al lui Eschyl, sau îi grăiau de harul sau îndurarea lui Dumnezeu în cuvinte mai mișcătoare decât ale lui Sofocle. Nu este ton în scara simțimentelor omenesci, pe care să nu-l fi prins proorocii, dela detunăturile produse de izbucnirea mâniei sfinte, sau ale tânguirii sfâșietoare de suflete a desnădejdiei, până la cele mai dulci to-

nuri ale înflăcăratelor cântece de dragoste. Cunoaștem numele și învățătura celor 7 înțelepți ai Greciei, dar ce este înțelepciunea lor față de vistieria înțelepciunii lui Solomon sau a lui Iisus fiul lui Sirah?

„Ne adâncim în sistemul filosofic al lui Plato și admirăm noblețea ideilor lui, și cu drept cuvânt; dar Scriptura vorbește de lumea veșnicelor idealuri ca de ceva obișnuit și cunoscut tuturor și exprimă cele mai adânci gândiri și mai largi vederi cu o siguranță și simplitate atât de mare, ca și când ar fi vorba de cele mai elementare adevăruri“.

În fine, o întâmplare recentă (istorisită de ing. Gh. Marinescu: Ortodoxia, Nr. 1—2/1945, p. 3), din care se vede puterea Bibliei de a converti și astăzi sufletele la Dumnezeu.

Într-o zi inginerul credincios e vizitat de un bătrân și respectabil om de știință, fost secretar general la un minister și aflându-i Biblia pe masa de lucru, s'a mirat că și mai pierde vremea cu asemenea lectură, când sunt atâtea cărți interesante de citit. La rândul său inginerul îl îndeamnă stăruitor să citească și el „Cartea Sfântă“, cel puțin din curiozitate. Nimeni nu se poate considera om cult dacă nu a citit Biblia. În Biblie se află cunoștințe din toate domeniile, de veacuri, și englezii nu pleacă la drum, fără lovărașia ei...

Deși se părea că nu fusese convins, cu toate insistențele și îmbierile făcute, peste vreo două luni, bătrânul face o nouă vizită inginerului și, când intră pe ușă, îi zice: „Ai citit cartea înțelepciunii lui Iisus fiul lui Sirah? Deschide te rog Biblia s'o recitești în fața mea. E tot ce am citit mai interesant, din întreaga mea viață“.

Astfel își deschide ochii minții un intelectual „ateu convins“, și abia la bătrânețe se întoarce la Dumnezeu, prin lectura Bibliei.

Ne oprim aci cu exemplificările, ca să ne punem o întrebare: Care-i secretul că Biblia rezistă la toate criticile, cucerește mereu sufletele și primește atâtea elogii, cum n'a mai primit nicio carte? Răspunsul e simplu: Pentru conținutul ei unic. În Biblie se cuprinde concepția creștină despre Dumnezeu, lume și viață. Spunem puțin când zicem concepție. Aici avem doctrina împăcării și calea mântuirii, învățătura despre om și destinul său nemuritor. În Biblie se cuprinde revelația divină scrisă. Așa se înțelege autoritatea ei, prestigiul ei unic între toate cărțile reprezentative ale omenirii.

Biblia este o carte inspirată de Dumnezeu, „gând dumnezeesc turnat în limbă omenească“, „strigătul cu care Dumnezeu, ca un părinte bun, își caută copiii pierduți“, călăuză cea mai sigură „către idealurile superioare ale umanității“ (N. Colan).

Biblia cuprinde un lanț de mistere descoperite de Dumnezeu. Creația, păcatul, mântuirea, nemurirea și însăși Dumnezeirea ar fi enigme nedeslegate, dacă

nu ar exista revelația biblică. Capetele acestui lanț e adevărat, că nu se văd; se pierd în adâncul misterului necunoscut, dar atâta cât se poate vedea și înțelege din cuprinsul revelației este suficient ca să înțelegem originea lumii, rostul vieții și destinul omului în lume. Dacă totul ar fi descoperit, dela început, progresul ar fi cu neputință și în acest caz, viața ar fi grozav de monotona, inutilă și plictisitoare. Este o mare înțelepciune în faptul că prin revelația divină s'a revărsat în lume numai atâta lumină, câtă e necesară ca omul să poată lucra, să poată progresa, să se poată salva, și astfel să aibe și el un merit și o răsplată că trăește și muncește pe pământ.

*

Desfășurarea revelației biblice se face progresiv, după un plan — planul economiei divine — în trei etape. Avem mai la început o *revelație primară* (primordială sau primitivă) care s'a făcut prin Adam celor dintâi oameni și urmașilor lor; o *revelație specială* făcută prin patriarhii (Avraam, Isaac, Iacob) și profeții Vechiului Testament (Moise, David, Isaia, etc.) poporului ales și *revelația deplină* (universală), făcută prin Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu omenirii întregi. În revelația primară, a cărei urme le aflăm în toate religiile antichității, avem următoarele adevăruri fundamentale, proprii religiei revelate: monoteismul, învățătura despre existența unui Dumnezeu, creatorul cerului și al pământului, văzutele și nevăzutele; învățătura despre facerea omului și înzestrarea lui cu suflet spiritual, liber și nemuritor; învățătura despre păcatul originar, intrat în lume prin abuzul de libertate și transmis la toți urmașii lui Adam; învățătura despre Mesia, Mântuitorul profețit și așteptat ca să reabiliteze și restaureze omul în starea de puritate primară și de pace cu Dumnezeu; și în învățătura despre adorarea sau cultul lui Dumnezeu, prin care omul își exprimă atârnarea de Creatorul său. Aceste învățături cuprind adevărurile principale ale revelației primare, dogmele esențiale ale religiei adevărate. Prin monoteism se exclude politeismul; prin creaționism se exclude panteismul; prin destinul omului liber se exclude determinismul; prin descoperirea originii păcatului în om după creație, nu în Dumnezeu, se exclude dualismul; prin mesianism se exclude naturalismul, adică posibilitatea mântuirii prin puterile naturale ale omului, fără ajutorul grației divine; și în fine, prin cultul religios se arată cum trebuie să fie atitudinea omului în fața majestății ființei divine (I. Gh. Savin).

Adevărurile revelației primare, — prin efectele păcatului originar: întunecarea rațiunii, slăbirea voinței și perversitatea sentimentelor, — cu vremea au fost diformate. De aci necesitatea revelației speciale, pe care Dumnezeu a făcut-o poporului ales, în care se cuprind, pe lângă adevărurile revelației primare, poruncile divine, sau decalogul — chintesenta legii morale — și mesianismul: pregătirea omenirii pentru

primirea Mântuitorului, care aduce în lume revelația ultimă, deplină și universală, așa cum este cuprinsă, crezută și propagată în creștinism.

În toată desfășurarea revelației avem o unitate și o continuitate impresionantă: unitatea și continuitatea planului economiei divine, care începe cu Adam și se încheie cu Iisus Hristos; în toate adevărurile revelației avem arătată înțelepciunea și mâna providenței lui Dumnezeu, care a lucrat neconținut în interesul înălțării și desăvârșirii omului.

Biblia este mărturia revelației divine în momentele ei istorice, cartea peste care nu se poate trece fără de interes, cea mai monumentală operă din care știm, cunoaștem și concludem că *Dumnezeu a vorbit oamenilor*.

Informațiuni

■ ZIARUL PRAVDA ne-a adus vestea că la congresul general al bisericii rutene-unite, ținut în ziua de 8 Martie a. c. la Lwow, s'a hotărât anularea actului de unire cu biserica romano-catolică, semnat la Brest în anul 1596 și revenirea ei în sânul bisericii ortodoxe.

■ † PROF. Dr. I. MATEIU. La Sebeșul de sus (Jud. Sibiu) s'a stins din viață în ziua de 20 Martie a. c. profesorul universitar Dr. I. Mateiu, președintele comitetului central al „Frăției Ortodoxe Române“ și unul dintre cei mai de seamă luptători și apărători ai bisericii strămoșești. Nu de multă vreme, presa bisericească de dincoace de munți a avut fericitul prilej să-i cinstească cei 40 de ani de publicistică, puși în slujba neamului și a bisericii, pentru ale cărei drepturi a luptat toată viața lui.

Se născuse în anul 1884 în Sebeșul de sus, dintr-o vrednică familie preoțească, în sânul căreia desigur că i se sădiseră în suflet frumoasele calități cari au rodit atât de îmbelșugat în prodigioasa-i activitate de profesor universitar, gazetar și mare apărător al organizației noastre bisericești. Studiile teologice și le-a făcut la Institutul teologic „Andreian“ din Sibiu, apoi a urmat dreptul la Universitatea din Cluj, unde și-a luat și doctoratul.

Activitatea publică și-a început-o ca umil dascăl de sat, de unde apoi a urcat până la catedra universitară, îndeplinind între timp o mulțime de alte rosturi însemnate în viața noastră bisericească și națională de dincoace de munți. A fost referent școlar la Consiliul mitropolitan din Sibiu pe vremea Mitropolitului Ioan Meșianu, apoi secretar general al Departamentului școalelor pe vremea Consiliului dirigent și în cele din urmă profesor universitar de drept civil la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov, pe care în mai multe rânduri a condus-o în calitate de pro-rector și rector.

În tot acest timp, profesorul I. Mateiu a rămas strâns legat de viața noastră bisericească, fiind deputat eparhial al Episcopiei Clujului, director al revistei „Renașterea“, membru în Consiliul central bisericesc, secretar și mai apoi președinte al F.O.R.-ului până la moarte. Avea o deosebită venerație față de organizația noastră bisericească de tip șagunian, pe care a înfățișat-o și a apărut-o în numeroase lucrări de drept bisericesc.

Prin moartea lui, biserica noastră pierde pe cel mai de seamă luptător de pe tărâmul de curând desțelenit al apostolatului laic.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii Săi!

■ † PROTOPOPUL PROCOPIU GIVULESCU.

În ziua de 7 Aprilie a. c. a încetat din viață, la Radna, Protopopul Procopiu Givulescu, unul dintre cei mai vrednici ostenitori în ogorul bisericesc al eparhiei noastre. S'a născut în anul 1873, în comuna Toc din jud. Arad, și după terminarea studiilor teologice și filosofice — avea și licența în filosofie — și-a început activitatea preoțească în anul 1898, în frunțașă comună Curticiu. Pentru frumoasele calități cari îi împodobeau sufletul, ca și pentru temeinicia pregătirii lui, tânărul preot P. Givulescu a fost ales și introdus în anul 1903 ca protopop al tractului Radna, pe care l-a condus cu multă destoinicie până la data de 1 Octombrie 1945, când din cauză de boală a trebuit să-l părăsească, după ce se pensionase între timp cu data de 30 Iunie 1943.

Dela 1 August 1938 până la 30 Noembrie 1939 a îndeplinit și postul de consilier referent al secției bisericești din consiliul nostru eparhial, fiind în tot acest timp un înțelept și devotat sfetnic al P. S. Părinte Episcop Andrei.

În tot decursul activității sale bisericești, Protopopul P. Givulescu a fost mereu membru în consiliul nostru eparhial, în adunarea eparhială și în congresul național bisericesc, dovedindu-se în tot locul un luminat și destoinic slujitor al bisericii lui Hristos.

Prohodirea regretatului protopop a avut loc în ziua de 9 Aprilie a. c. în sf. biserică din Radna, de față fiind un număr impresionant de credincioși și preoți, precum și I. P. C. Iconom Stavrofor Traian Cibian, delegatul sf. Episcopii. La sfârșitul prohodului a vorbit I. P. C. Părinte consilier Traian Cibian, în numele sf. Episcopii și Preotul Ilie Chebeleu din Șimos în numele preoților din protopopiatul Radna. Ambii au scos în relief viața exemplară și activitatea prodigioasă a celui plecat în veșnicia lui Dumnezeu.

La cimitir au mai rostit cuvântări Preotul Viorel Bembea în numele preoților din protopopiatul Săvârșin, nu de mult despărțiți de protopopiatul Radna și țăranul I. Draja în numele credincioșilor păstoriți de regretatul dispărut.

Dumnezeu să-i facă veșnică odihnă!

■ † PROTOPOPUL Dr. DIMITRIE BARBU. S'a stins încet ca o lumânare, ce-și consumă ultimile-i fărâmituri de ceară, în ziua de 1 Aprilie a. c. în locuința sa din Arad, unde-și purta truditul trup ros de boală.

S'a născut în comuna Pecica din jud. Arad, în anul 1862, dintr'o vrednică familie de țărani. Studiile și le-a făcut la Arad și Hodmezőváshely, iar după ce și-a luat bacalaureatul a trecut la Institutul teologic din Arad, ale cărui cursuri le-a absolvit cu deosebit succes. Fiind un element deosebit de sânguinos, vrednicul Episcop Ioan Meșianu l-a trimis ca bursier al Episcopiei la Facultatea de teologie din Cernăuți, unde și-a luat doctoratul în anul 1891. În acelaș an a fost ales preot în comuna sa natală Pecica, de unde apoi, în anul 1912, a trecut ca protopop al tractului Chișineu-Criș, în fruntea căruia a rămas până în anul 1930, când s'a pensionat.

În tot acest timp s'a dovedit a fi un vrednic slujitor al sf. altar și un bun ocârmuitor al treburilor bisericesti din protopopiatul ce l-a condus. Fire blajină și deosebit de respectabilă prin înfățișarea lui, Protopopul Dr. Dimitrie Barbu a fost în acelaș timp și un bun român, care nu odată a avut de suferit prigoniri din partea stăpânirii de până mai ieri. După pensionare, retrăgându-se la Arad, a suferit mult de pe urma unei boale, care în cele din urmă a pus capăt vieții sale pământești.

Inmormântarea defunctului protopop s'a făcut la Pecica în ziua de 2 Aprilie a. c.

Odihnească în pace!

■ IN CICLUL CONFERINTELOR RELIGIOASE organizate de parohia Arad, a vorbit în ziua de 6 Aprilie a. c. Preotul Demian Tudor despre: „*Dostoievski și creștinismul*“. Conferențiarul a scos în evidență minunatele idei creștine ce se desprind din opera marelui romancier rus, idei cari sunt de o deosebită actualitate pentru vremurile de azi.

■ BOTEZ ȘI REVENIRI LA DREAPTA CREDINȚĂ. Parohia de curând înființată Sânmartin, a avut clipe de duhovnicești bucurii în zilele de 27 și 28 Februarie crt.

În cea dintâi, tânărului Vasile Buturcă-născut din părinți adventiști — la vârsta de 32 ani i s'a împărțit sf. taină a botezului. Împreună cu dânsul revin la dreapta credință soția Iuliana cu fiii Gheorghe și Floarea.

La 28 Febr. 1946 primește botezul în Domnul tânăra Sabina Șimandan în etate de 24 ani. Concomitent, revine la Sf. Maică Biserică și tatăl neofitei Teodor Șimandan dela adventiști.

...Fie — ca puterea cea viu-lucrătoare a harului Sfântului Duh, care a atins inimile nouilor convertiți, să aducă și alte suflete rătăcite la calea Adevărului spre mai binele și mântuirea neamului nostru.

Pr. Gh. I. Crețu.

Nr. 1499—1946.

Comunicat

Comunicăm aci mai jos, în copie, hotărârea Sinodului Permanent, referitor la funcționarea Consistoriilor spirituale, pentru luare la cunoștință și conformare:

„Sfântul Sinod Nr. 364/1946 Copie.

În ședința Sinodului Permanent dela 14 Martie a. c., s'a luat în deliberare problema funcționării Consistoriilor bisericesti. Cu această ocazie Sinodul Permanent a constatat că Ministerul Cultelor n'a luat în buget sumele necesare pentru plata membrilor Consistoriilor, așa cum este obligat prin lege și cum a fost totdeauna în trecut, iar Biserica n'are de unde le susține pe toate. Prin urmare Consistoriile spirituale mitropolitane și cel Central nu pot fi puse în funcțiune.

Dar în același timp constată că, Consistoriile spirituale eparhiale trebuie să-și facă datoria și ca atare susținerea lor trebuie să fie asigurată de Episcopii și Mitropolii, cu orice preț.

De aceea Sinodul Permanent a luat următoarea hotărâre:

„Până când Ministerul Cultelor va lua în buget sumele necesare, toate Mitropoliile și Episcopiiile vor face tot posibilul ca să asigure funcționarea Consistoriilor eparhiale, prin mijloacele pe care le vor găsi de bine“.

„Iar cele Mitropolitane și Central nu se pot pune în funcțiune, până când Ministerul Cultelor va asigura sumele necesare funcționării lor“.

„Până atunci Consistoriile eparhiale vor da sentințe definitive, cu excepția caterisirilor și îndepărtărilor din serviciu, care au drept de apel la Sf. Sinod în termen de 30 de zile dela comunicarea sentinței“.

Vă comunicăm cele de mai sus, spre a lua cunoștință de hotărârea Sinodului Permanent și a dispune aplicarea ei.

Cu frățescă întru Hristos salutare.

Președinte, ss NICODIM, Patriarh

Director, ss Gh. Vintilescu Econ.

Consiliul Eparhial

— CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI foaia creștinului ortodox „CALEA MÂNTUIRII“. Ea vă deschide ochii și inima ca să înțelegeți și să urmați cuvântul adevărului creștin, legea Evangheliei, glasul Bisericii lui Hristos.